

maa vi i endnu højere Grad have for Øje at afhjælpe den Uret, at en Mængde af vore Medborgere, endskønt de ere forsynede med Stemmeret, dog, naar de bo i en Kreds, hvor de tilhøre Mindretallet, livsvarig ere berøvede deres Valgret. Denne Uret kan ikke gøres god ved det af Regeringen forelagte Forslag; kun ved, at der optages en Bestemmelse i Grundloven, hvorved der indføres Forholdstalsvalg, vil man kunne komme ud over dette og derved skabe Medbestemmelsesret i Statens Styrelse for alle dem, der have faaet Valgret.

De Krav, vi stille til en Grundlovsændring, ere derfor, at Antallet af Folketingsmænd ikke forhøjes, og at der gives alle Vælgere Adgang til at øve Indflydelse. — Det er vore principielle Krav til en Grundlovsændring. Om det skulde være nødvendigt for at finde en passende Fordeling af Mandaterne at gaa til en ganske ubetydelig Forhøjelse, kunne vi gaa med dertil, men efter vor Formening er der allerede nu et tilstrækkeligt stort Antal af Folketingsmænd til at varetage Befolkningens Interesser.

Regeringen er imidlertid gaaet den modsatte Vej. Forslaget udvider Vælgerklasserne meget betydeligt, men derved forøges den tilstedeværende Uret. Jo mere Valgret der uddeles til nye Vælgere, desto større bliver den Uret, man tilføjer de Vælgere, der ikke faa Adgang til at gøre Brug af Valgretten, og som derfor ingen Sinde ville kunne opnaa at lægge et Lod i Vægtskaalen. Kravet om Forholdstalsvalg erkendes jo ogsaa fra alle Sider som retfærdigt, men man har fra Venstres saavel som fra Socialdemokraternes Side forlangt, at Højre skal betale for den Retfærdighed, der vil komme alle til Gode, ved at opgive de konservative Garantier, der ligge i et, af tilfældige Strømninger uafhængigt, Landsting. Den Handel ville vi ikke indlade os paa, vi ville ikke gøre Landstinget til et Ekko af Folketinget, til et unyttigt Omsvøbsdepartement. Vi se i de to Tings forskellige Sættelser en ikke uvæsentlig Garanti for et heldigt Resultat af Lovgivningsarbejdet, der ikke bør ofres. Vi ere selvfølgelig rede til Forhandling om Grundlovssagen som om alle andre Sager. Men en videregaaende Forhandling af dette Lovforslag bør der imidlertid ikke være Tale om i denne Rigsdagssamling, fordi Vedtagelsen af en Grundlovsændring vil nødvendiggøre en Rigsdagsopløsning med tilhørende Valgagitation, og den vil i høj Grad gribe forstyrrende ind

i det Arbejde, vi for Øjeblikket anse for det mest fornødne, nemlig Arbejdet paa Tilvejebringelsen af en sund Finansstyrelse med Balance paa Budgettet. Det forbyrser mig nærmest, at Regeringen har fundet Anledning til i Aar at fremsætte dette Forslag om en Grundlovsændring med dertil sig sluttende Forslag om en ny Valgkredslov, idet dette Spørgsmaal jo meget godt uden noget som helst Savn fra Befolkningen kan afgøres paa et senere Tidspunkt af den indeværende Valgperiode. I Henhold til disse mine Bemærkninger finder jeg ikke Anledning til at komme ind paa Enkeltgheder og skal derfor afholde mig derfra.

Enevold Sørensen: Den højtærede Konseilspræsident har allerede gjort opmærksom paa, at om end det først er anden Gang, dette Forslag foreligger for det høje Ting, — første Gang var i Fjor lige før Samlingens Slutning — saa er den direkte Foranledning til nu at tage Sagen op et meget gammelt Spørgsmaal, som mere og mere trænger paa for at finde en Løsning, nemlig Folketingskredsens Ordning og Antal. Vi naaede i 1894, efter mangfoldige Forsøg, til en Ordning, som man kaldte midlertidig. Man betragtede denne Ordning som ganske foreløbig, indtil man kunde naa til Afgørelse af, hvilken af de foreliggende Veje til en endelig Løsning man vilde gaa, enten en direkte Opfyldelse af Grundlovens Bud i Henseende til Folketingskredsens Antal eller en Ændring af denne Grundlovsbestemmelse. Der kan ingen Tvivl være om, at siden 1894 er dette Spørgsmaal mere og mere gaaet i Retning af, at det er Grundlovsændringens Vej, man maa gaa. Et Lovforslag, som forøgede Folketingsmændenes Antal med 56—58 endda med den visse Udsigt til, at om 10 Aar var der igen mindst en Snes Folketingsmænd for lidt, vilde sikkert faa et stort Flertal imod sig baade paa Rigsdagen som ogsaa ude i Befolkningen. I det andet Ting enedes man derfor ogsaa fra alle Sider i Samlingen 1905 om at gøre et Forsøg paa en Grundlovsændring. At Forsøget strandede i dette Ting, havde ikke sin Aarsag i, at Landstinget foretrak den anden Vej, den direkte Opfyldelse af Grundlovens Bud, tværtimod! Vi hørte jo ogsaa nu af det ærede 6te Medlem for 2den Kreds (Piper), at Partiet end ikke ønsker at gaa ud over det nuværende Antal Folketingsmænd. Det var altsaa ikke Grunden, ligesom Aarsagen heller ikke var, hvad Betænkning til Forslag udviste, at man i og for sig